

คำสอนภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ครูมาลัย ทักพรม

คำสันธาน

คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ ประโยค หรือข้อความให้มีใจความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้ข้อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ชนิดของคำสันธาน

ชนิดของคำสันธานจำแนกตามใจความของประโยคได้ ดังนี้

๑

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความคล้ายตามกัน

๒

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความขัดแย้งกัน

๓

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

๔

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน

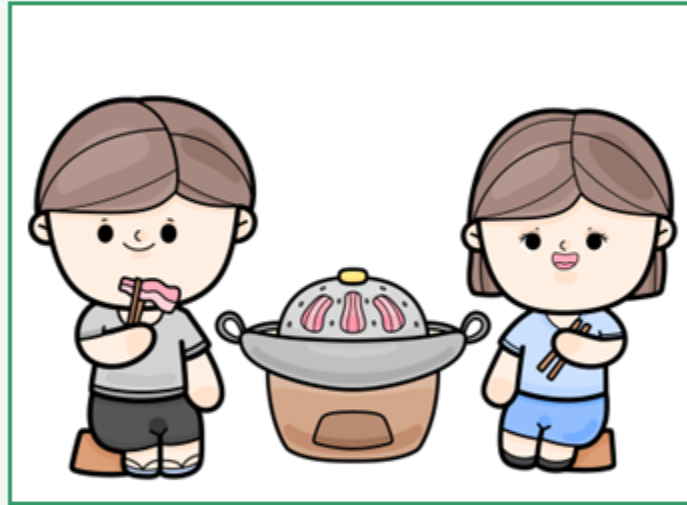

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความคล้ายตามกัน เช่น กับ และ ทั้ง...และ

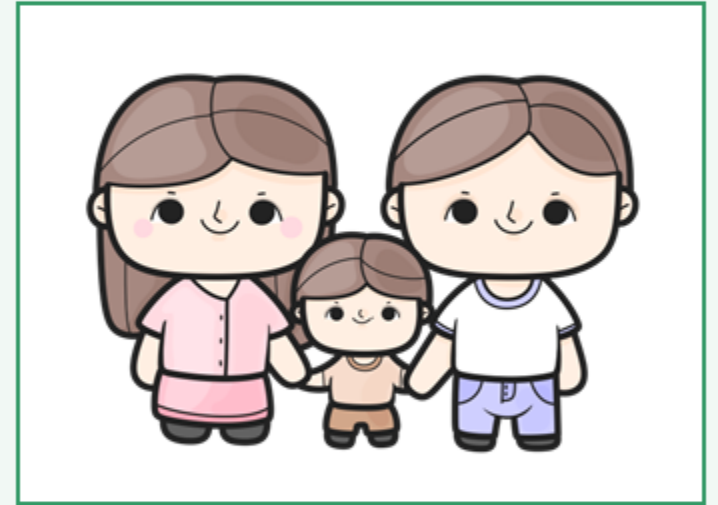
ตัวอย่าง

ใบโบก**กับ**ใบบัว
ชอบเล่นน้ำ

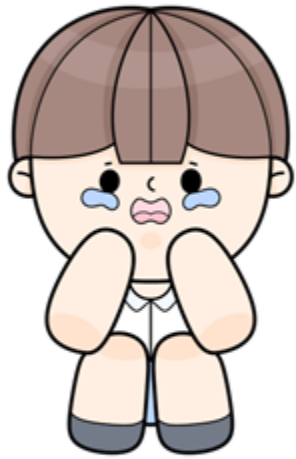

แก้ว**และ**กล้ากำลังกิน
หมูกระทะ

ทั้งพ่อ**และ**แม่ต่างมี
พระคุณต่อเรา

ตัวอย่าง

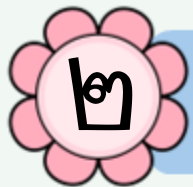
เมื่อสมชายคิดได้ก็สาย
เสียแล้ว

พอทำการบ้านเสร็จ
แล้วฉันก็นอน

ครั้นถึงเวลาเธอก็
ออกไปรำ

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความขัดแย้งกัน เช่น แต่ ถึง...ก็ กว่า...ก็

ตัวอย่าง

ถึงภูเขาจะสูง เขาก็สามารถ
ปีนสู่ยอดเขาได้สำเร็จ

กว่าตำรวจจะมา
คนร้ายก็หนีไปแล้ว

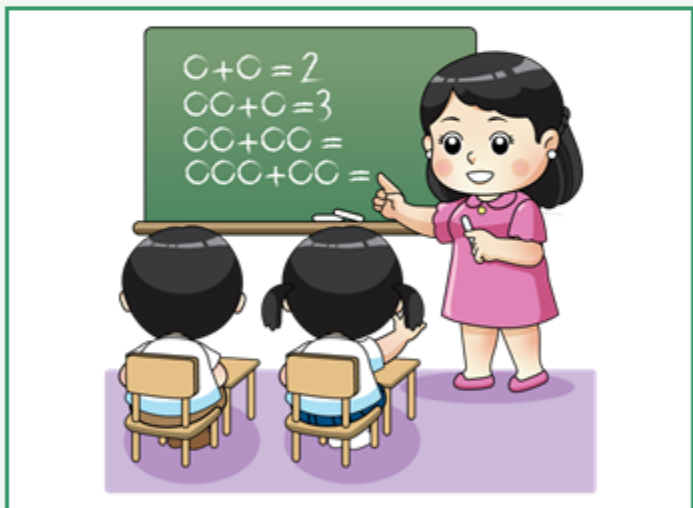

เขาขยันทำงานแต่ไม่มี
เงินเก็บ

๘ คำสันทานเชื่อมประโยคที่มีใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หรือ
ไม่...ก็ มิฉะนั้น

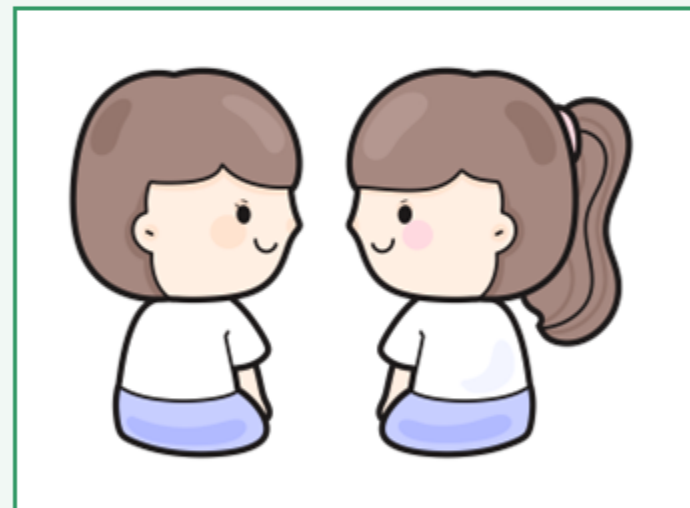
ตัวอย่าง

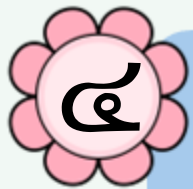
นักเรียนชอบเรียนวิชา
วิทยาศาสตร์หรือภาษาไทย

การปลูกต้นไม้ต้อง
ดูแลมิฉะนั้นมันจะตาย

ไม่เชื่อก็ฉันที่จะได้ไป
แข่งขันคัดลายมือ

คำสันธานเชื่อมประโยคที่มีใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น เพราะ ดังนั้น ฉะนั้น หาก ถ้า...ก็ เพราะ...จึง เพราะฉะนั้น...จึง

ตัวอย่าง

จินดาป่วยเป็นไขหวัด**เพราะ**
เล่นน้ำฝนเมื่อวานนี้

เพราะเขาขยันอ่านหนังสือ
เขา**จึง**สอบได้คะแนนดี

เขาเกียจคร้าน**จึง**
สอบตก

หน้าที่ของคำสันธาน

หน้าที่ของคำสันธาน

๑

เชื่อมคำกับคำ

๒

เชื่อมประโยค
กับประโยค

๓

เชื่อมข้อความ
กับข้อความ

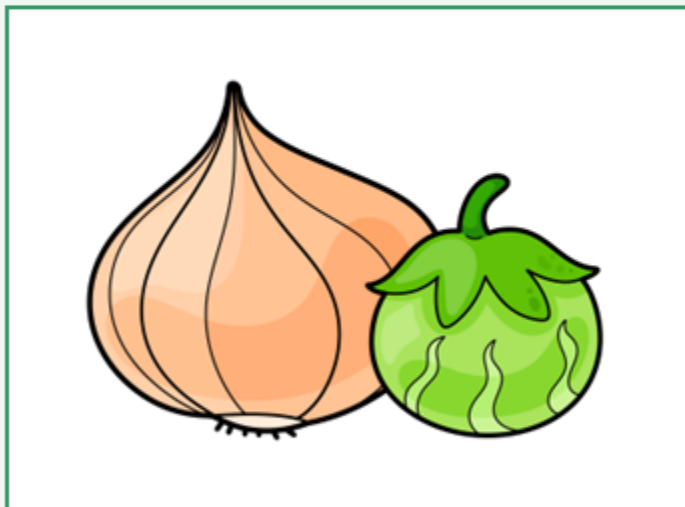

๑ เชื่อมคำกับคำ คำสันธานใช้เชื่อมคำกับคำทั้งที่เป็นชนิดเดียวกันและต่างชนิดกัน

ตัวอย่าง

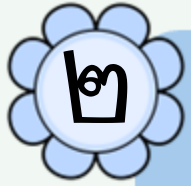
เธอ**กับ**ฉันได้รับคัดเลือกให้
เข้าประกวดอ่านทำนองเสนาะ

มะเขือ**และ**หัวหอมเป็น
พืชสวนครัว

ผมเลี้ยงสุนัข**และ**แมว

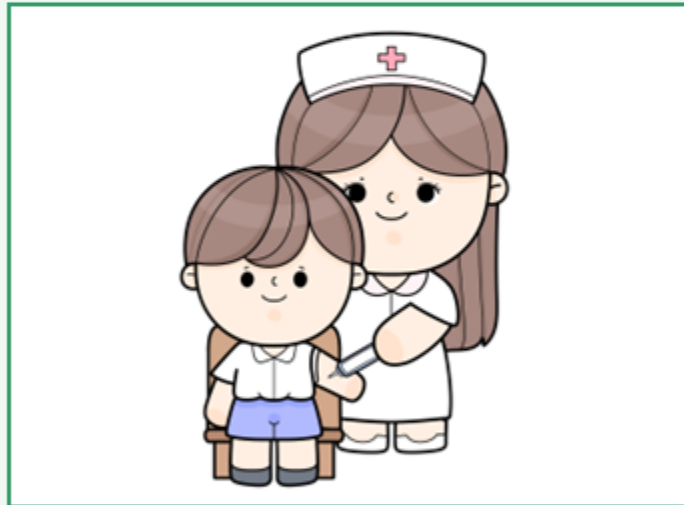

เชื่อมประโยคกับประโยค คำสำนวนใช้เชื่อมประโยคที่มีใจความคล้ายตามกัน
ใจความขัดแย้งกัน ใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง และใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน

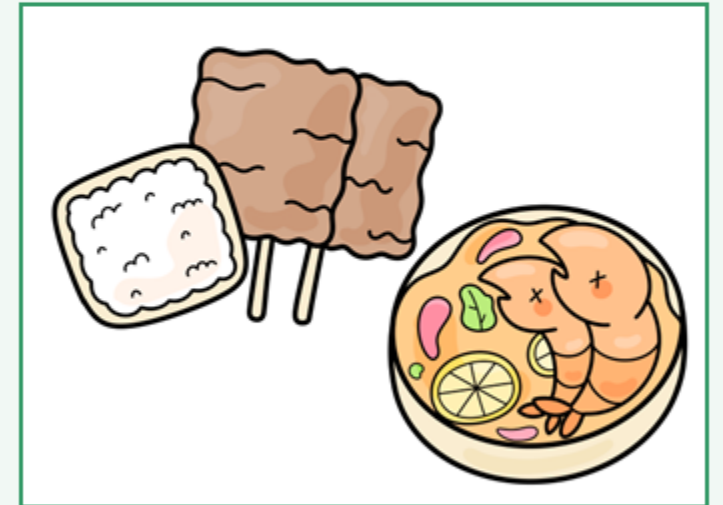
ตัวอย่าง

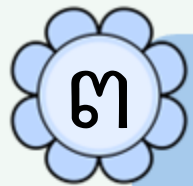
พอฉันอ่านหนังสือจบแล้ว
ฉัน**ก็**เข้านอน

แม้เขาจะป่วย เขาก็
สามารถกลับไปเรียนได้

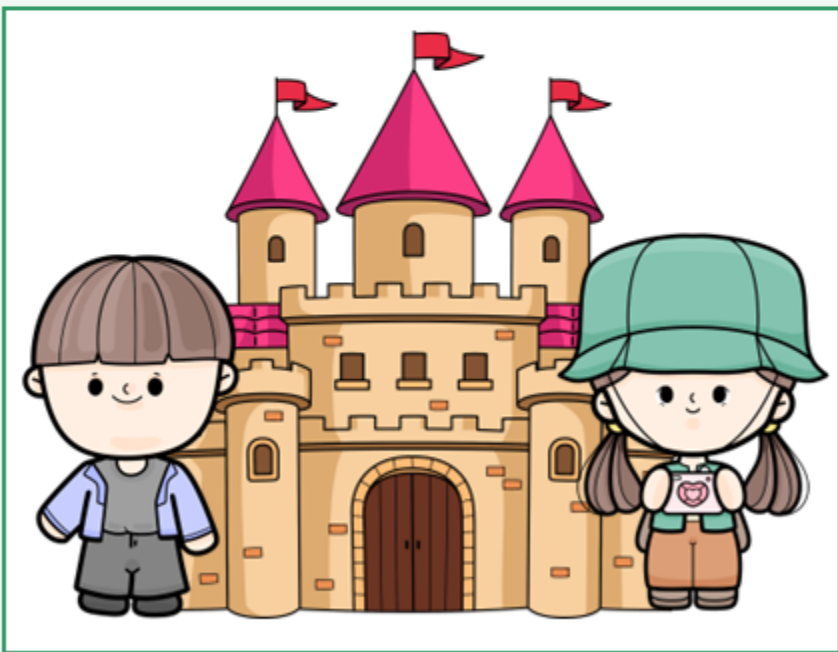

เขาชอบกินต้มยำกุ้ง**แต่**
ฉันชอบกินหมูπίง

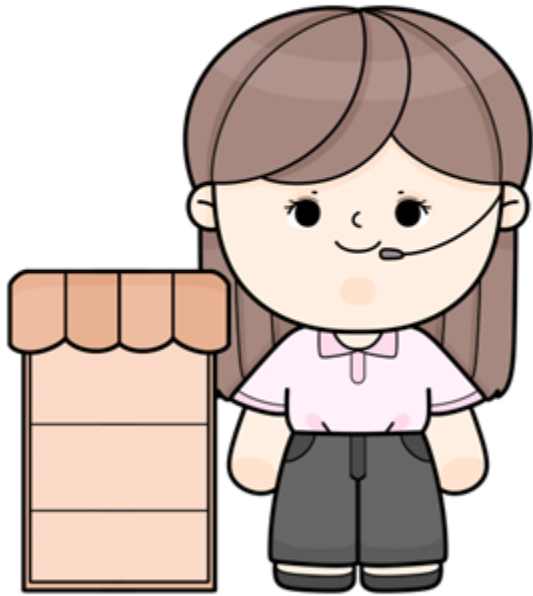
๓ เชื่อมข้อความกับข้อความ คำสันธานใช้เชื่อมข้อความตอนต้นกับข้อความต่อไปให้ต่อเนื่องกัน

ตัวอย่าง

ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ มีอารยธรรมและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร บ้านเมืองของเรามีโบราณสถานสวยงามมาย **เพราะฉะนั้น** ชาวต่างชาติผู้สนใจในอารยธรรมและศิลปกรรมทางตะวันออกจึงชอบมาเที่ยวเมืองไทย

ตัวอย่าง

คนเราต้องการอาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค **ด้วยเหตุนี้** เราจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมาซื้อสิ่งจำเป็นเหล่านี้

ตำแหน่งของคำสันธานในประโยค

คำสันธานมีทั้งคำคำเดียว คำหลายคำ หรือคำที่แยกออกจากกันก็ได้ เช่น จึง เพราะฉะนั้น ไม่...ก็ คำสันธานจึงอาจวางอยู่หน้าประโยค ระหว่างคำ ระหว่างประโยค คร่อมคำหรือประโยค ดังนี้

คำสันธานอยู่หน้าประโยค

ถ้าจะตัดดอกกุหลาบ
ควรระวังหนามให้ดี

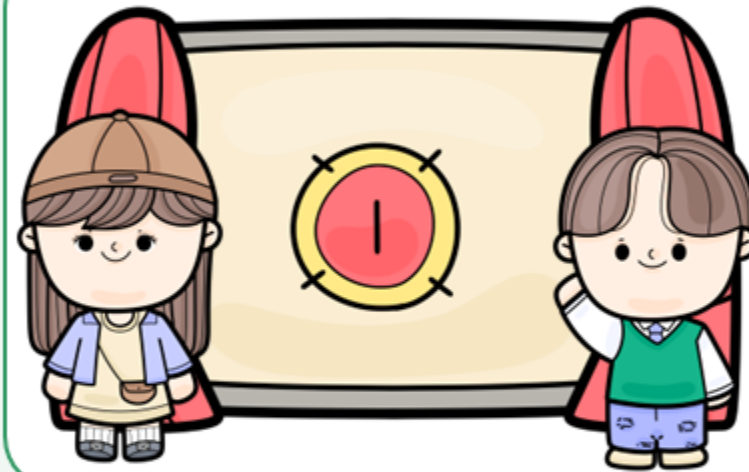

หากไม่มีแม่รักและคอยให้กำลังใจ
ลูกคงไม่ประสบความสำเร็จเช่นนี้

คำสั้นๆ อยู่ระหว่างคำ

ฉันชอบปลูกไม้ดอก
และเฟิร์น

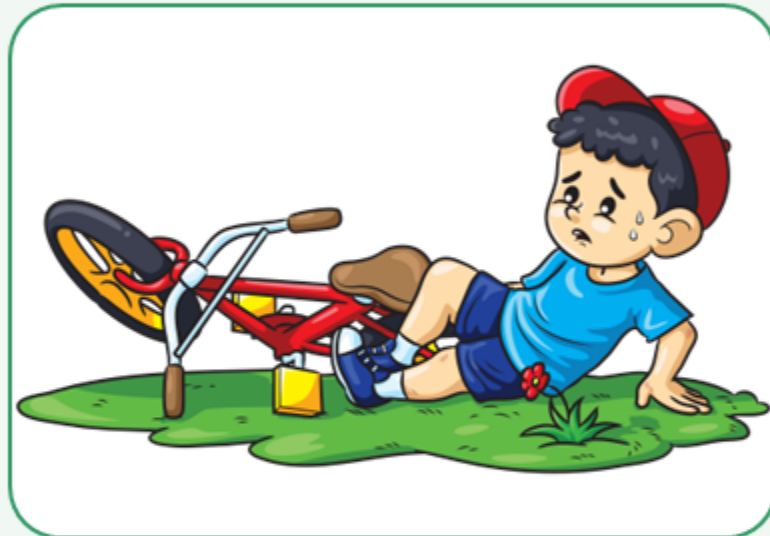

คุณจะไปชมภาพยนตร์
หรือละครเวที

คำสันธานอยู่ระหว่างประโยค

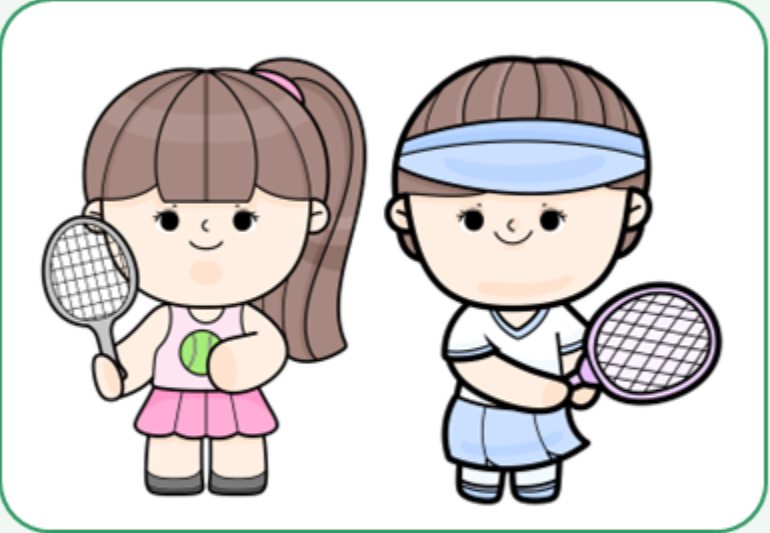

น้องกำลังเล่นน้ำทะเล**แต่**
พี่กำลังนอนอาบแดด

เขาไปเล่นกับเพื่อนไม่ได้
เพราะได้รับบาดเจ็บ

คำสั้นๆ ภาษาคำหรือประโยค

ทั้งบ๊วและปาล์มได้รับ
เลือกเป็นนักกีฬาเทนนิส

เพราะฉันตั้งใจทบทวนบทเรียน
ฉันจึงสอบได้คะแนนดี

ข้อสังเกต

๑

คำบางคำอาจใช้เป็นคำสันธานหรือคำบุพบทก็ได้ ต้องพิจารณาจากรูปประโยค เช่น

→ ปู่**กับ**ย่าไปเที่ยวตลาดน้ำ (คำสันธาน)

→ ตอ**งกับ**เตยเป็นพี่น้องกัน (คำบุพบท)

๒

ประโยคที่มีคำสันธานเชื่อมประโยค จะสามารถแยกเป็นประโยคย่อยได้ตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไป เช่น

→ นิดาอยากไปเล่นกับเพื่อน ๆ **แต่ทว่า**ยังทำการบ้านไม่เสร็จ

คำสันธาน : แต่ทว่า

ประโยคย่อย : นิดาอยากไปเล่นกับเพื่อน ๆ

: นิดายังทำการบ้านไม่เสร็จ

อ่านเขียนคล่อง...ต้องฝึกฝน

ใจความของประโยค

๑. ใจความคล้ายตามกัน

๒. ใจความขัดแย้งกัน

๓. ใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

๔. ใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน

ตัวอย่างคำสันธาน

ก็ กับ และ พอ...ก็ เมื่อ...ก็

แต่ แต่ว่า แต่แท้จริง กว่า...ก็ ถึง...ก็
อย่างไรก็ตาม

หรือ ไม่ก็ ไม่...ก็ มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น

จึง เลย ด้วยว่า จนกระทั่ง จนกว่า
ดังนั้น...จึง เพราะ...จึง

อ่านเขียนคล่อง...ต้องฝึกฝน

เมื่อคุณแม่หมุนข้าวเหนียวเสร็จแล้ว คุณพ่อก็ปอกมะม่วงออกร่องทันที

ปัจจุบันอาหารจากชาติต่าง ๆ ได้รับความนิยมตามยุคสมัย
อย่างไรก็ตามคนไทยไม่ควรลืมอาหารไทย

นักเรียนต้องตั้งใจฟังขณะที่ครูสอน**มีฉะนั้น**จะไม่เข้าใจบทเรียน

เพราะพี่น้องรักใคร่ปรองดองกัน พ่อแม่**จึง**มีความสุข

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเลือกคำสันธานเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

กับ

หรือ

และ

ฉะนั้น

เพราะ...จึง

แต่

ถึง...ก็

กว่า...ก็

๑

_____ **กว่า** _____ ถั่วจะสุก งา _____ **ก็** _____ ไหม้

๒

คุณแม่ซื้อผัก ผลไม้ _____ **และ** _____ เนื้อสัตว์จากตลาดสดใกล้บ้าน

๓

เขาออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน เขา _____ **จึง** _____ สุขภาพแข็งแรง

๔

_____ **เพราะ** _____ เขาตั้งใจเรียน เขา _____ **จึง** _____ สอบได้คะแนนดี

๕

เธอชอบกินก๋วยเตี๋ยว _____ **หรือ** _____ ข้าวมันไก่

๖

_____ **ถึง** _____ เขาจะเป็นเด็ก เขา _____ **ก็** _____ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น

๗

ฉันชวนเขาแล้ว _____ **แต่** _____ เขาไม่ไป

๘

มาลีชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ _____ **ฉะนั้น** _____ ทุกคนจึงรักเขา

จบแล้วค่ะ

อย่าลืมทบทวนเพิ่มเติม

นะคะ